

Handläggare
Emilia Hammer
018- 727 43 20

Datum
2016-08-10

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 17 augusti 2016

Yttrande över detaljplan för centrala Ulleråker, samråd

Remiss från plan- och byggnadsnämnden, dnr. 2015-002223. Remisstid: 2 september 2016

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande till plan- och byggnadsnämnden enligt **bilaga 1**

Sammanfattning

Detaljplanen syftar till att tillsammans med detaljplanen för Vattentornsparken möjliggöra en första utbyggnadsetapp inom programområdet i Ulleråker.

Hanteringen av förorenat dagvatten föreslås ske i täta system av robust kvalitet. Under förutsättning att det är ett kommunalt huvudmannaskap för allt omhändertagande av förorenat dagvatten så ställer sig nämnden positivt till förslaget. Det är avgörande med ett långsiktigt ansvarstagande av ett dagvattensystem i ett så känsligt område.

Nämnden vill betona vikten av att bevara naturmark och planera för parkytor där regnvatten kan infiltrera och bidra till grundvattenbildningen. Sammantaget för området kommer mycket av den mark där det sker idag att hårdgöras och därmed förhindra infiltration och att grundvatten återbildas.

Nämnden avstyrker att de mest bullerutsatta delarna av byggnaden mot Dag Hammarsköldsväg ska användas för bostäder och förordar att de delarna av huset istället utgörs av lokaler för olika typer av verksamheter.

Luftkvaliteten har inte beskrivits eller utretts på ett tillräckligt sätt. Det anges att miljökvalitetsnormerna kommer att klaras för PM₁₀ och NO₂ men nämnden saknar en beskrivning av hur man strävar mot att uppnå miljökvalitetsmålet *Frisk Luft*.

Nämnden anser att miljö kvalitetsmålen ska vara styrande i kommunens planering för att åstadkomma en god bebyggd miljö för kommande generationer och ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande.

Ärendet

Planförslagets syfte är att möjliggöra fyra kvarter som föreslås heta Livsglädjen, Livsäventyret, Vinghästen, Kappåkningsen och Ulleråkers centrala torg. Kvarteren rymmer 800 bostäder, offentlig och kommersiell service och andra verksamheter, förskolelokaler och två större parkeringsanläggningar. Denna detaljplan utgör tillsammans med *Detaljplan för Vattentornsparken* den första utbyggnadsetappen inom programområdet i Ulleråker, som kommunstyrelsen godkände den 6 april 2016 § 48. Centrala Ulleråker kommer att ha byggnader som föreslås vara mellan 4 och 14 våningar höga.

I enlighet med *Planprogram för Ulleråker* förläggs Ulleråkers nya torg med hållplats för kollektivtrafikens stomlinje till planområdets södra del.

I Ulleråker ska bilparkering för de nya bostäderna ske samlat i större parkeringsanläggningar nära områdets infarter. Inom planområdet finns utrymme för cirka 1 400 bilparkeringsplatser uppdelade på två så kallade mobilitetsanläggningar som förutom parkering också kan inrymma cykel- och bilpooler och andra mobilitetstjänster.

Betydande miljöpåverkan

I samband med programarbetet gjorde kommunen en sammanvägd bedömning att ett genomförande av kommande detaljplaner inom Ulleråker kan innebära risk för betydande miljöpåverkan för miljöaspekterna vattenkvalitet, naturmiljö, kulturmiljö och landskapsbild.

Dagvatten och grönytor

Planområdet ligger inom vattenskyddsområde för grundvattentäkten Uppsalaåsen. Ulleråker har delats in i olika sårbarhetszoner. Eftersom detaljplaneområdet ligger inom både randområdet zon 3, som är att betrakta som ett oskyddat område där vatten infiltrerar till åsen, och skyddad zon 1 så kommer området delas upp i separata lösningar. Planen ligger dock i sin helhet utanför själva åskärnan, som utgörs av zon 4.

Dagvattenhanteringen ska säkerställa att inte förorenat dagvatten riskerar att infiltrera till grundvattnet. Det är också viktigt att dagvatten inte rinner orenat till Fyrisån och orsakar en försämring av den ekologiska och kemiska statusen i recipienten. Dagvatten inom zon 3 föreslås därför hanteras i ett robust och tätt system som fördröjer dagvatten och förhindrar att smutsigt dagvatten och eventuellt släckvatten från brand kan infiltrera till åsen och grundvattenmagasinet.

För att säkerställa att det inte sker någon försämring av vattenkvaliteten i Fyrisån i samband med exploateringen planeras en dagvattendamm nedströms detaljplanen, i närheten av ån.

Dammen dimensioneras för att kunna rena dagvatten från hela det avrinningsområde i centrala delarna av Ulleråker som detaljplan ingår i.

Inom randområdet (zon 3) får källare anordnas under förutsättning att aktivt brandskydd med t.ex. sprinklersystem används och att uppställning av motorfordon inte tillåts. Som en försiktighetsåtgärd gäller också källarförbud inom 50 meter från åskärnan. Detta innebär att punkthuset i planens norra del inte får utformas med källare.

De täta systemen inom kvartersmark och allmän plats ska utformas med lång teknisk livslängd och väl kända material. För att begränsa byggnadernas miljöpåverkan föreslås också att koppar och zink inte används till fasad- och takbeklädnader.

Vatten i form av nederbörd som faller direkt på grönytor eller på icke trafikerade hårdgjorda ytor får infiltrera, vilket kan avlasta ledningsnätet. För att förhindra att smutsigt dagvatten riskerar att infiltrera i åsen tillåts inte parkering eller uppställning av motorfordon inom bostadskvarteren.

Inom zon 1 skyddas grundvattenmagasinet av täta lerlager och här möjliggörs fördröjning och rening i enlighet med kommunens dagvattenprogram. Här tillåts även dagvatten från gata att infiltrera efter att det har passerat en grönyta i form av en växtbädd eller dike. Hanteringen är säkerställd med planbestämmelser för dels grönytefaktor och dels genom utpekade områden för dagvattenhantering.

Under byggfasen ansvarar byggherren att följa det särskilda krav på tekniska åtgärder som preciserats i dokumentet *Krav och försiktighetsåtgärder för skydd av grund- och ytvatten*. Dokumentet beskriver de tekniska funktionskrav som ställs på alla exploateringsprojekt i Ulleråker för att uppfylla grundläggande krav i dokumentet *Hållbar vattenmiljö, 2016* som tagits fram för Ulleråker.

Dag Hammarskjölds väg ligger inom det skyddade området (zon 1). Idag finns inget ledningssystem för dagvattnet utan vattnet fördröjs och infiltreras i diken. Det finns förutsättningar att kunna avleda dagvatten till den planerade bården av vegetation närmast vägen för infiltration, fördröjning och rening, som en del av bårdens utformning. Utformningen ska säkerställa att dagvattnet från vägen inte leds in i området utan utgör ett eget system.

I gränsen mellan skyddat och oskyddat område kommer försiktighetsprincipen råda. För kvarteret Livsäventyret ligger gränsen mellan zon 1 och zon 3 inom kvarterets östra del. Det innebär att den sida av kvarteret som vetter mot gatan i öster får krav på uppsamling och avledning av takdagvatten i täta system. Kvarteret Livsglädjen i norr bedöms ligga inom skyddat område (zon 1). Den sida av kvarteret som vetter mot gatan i öster får ändå krav på uppsamling och avledning av takdagvatten i täta system eftersom den anslutande gatan delvis ligger inom randområdet (zon 3) och därmed ska utföras med täta system.

Gränsen mellan zon 1 och zon 3 går också genom torget. Torget kommer att vara körbart och dagvattnet betraktas därmed som smutsigt. Torget ska därför höjdsättas så att det lutar från randområdet (zon 3) till det skyddade området (zon 1). Dagvattnet kan därmed infiltrera i den mån det är möjligt inom det skyddade området, t ex i växtytor eller trädgropar inom torget, och därmed avlasta ledningssystemet och förbättra förutsättningarna för bevattning på torgytan.

I MKB sammanfattas bedömningen av påverkan på grund och ytvatten till att riskerna för grundvattentäkten och Fyrisån bedöms minska mot dagsläget eftersom det i dag inte finns några anlagda reningslösningar/anläggningar för dagvatten i Ulleråkersområdet.

En grönytefaktormodell, Grönytefaktor Ulleråker, har tagits fram specifikt för Ulleråker i syfte att säkerställa kvalitet för utemiljön på kvarterersmark. Genom modellens tre miljöfaktorer (grön, gul, blå) ställs höga krav på kvalitet och mångfunktionella ytor utifrån målen biologisk mångfald (grön), attraktiva miljöer (gul) och en hållbar dagvattenhantering (blå).

Buller och luft

Trafiken beräknas öka inom planområdet, både biltrafik och kollektivtrafik. Detta kommer att ge upphov till störningar i form av buller. Den framtida trafiken på Dag Hammarskjölds väg, Ulleråkersvägen och kollektivtrafikstråket kommer att ge upphov till ekvivalenta bullernivåer som överstiger riktvärdet 55 dBA vid fasad. Från 1 juni 2015 tillämpas förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggande (SFS 2015:216) både vid bedömningar enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Förordningen omfattar maximalnivåer och ekvivalentnivåer inomhus och utomhus samt sätter olika krav på dag- respektive nattvärden.

En trafikbullerutredning har tagits fram som beräknat bullerutbredningen i hela programområdet för Ulleråker (prognosår 2030). Beräkningarna visar att de högsta ekvivalenta ljudnivåerna kommer att nås vid fasad mot Dag Hammarskjölds väg, där ljudnivåerna vid fasaderna beräknas bli 60-65 dB(A). I markplan kan det på några ställen överstiga 65 dBA. På Ulleråkersvägen kommer de högsta ljudnivåerna att bli 60-65 dB(A) vid infarten närmast Dag Hammarskjölds väg. In mot torget minskar bullret successivt (55-60 dBA) och övriga delar av Ulleråkersvägen beräknas få ljudnivåer på 50-55 dBA. Längs kollektivtrafikstråket beräknas som högst 50-55 dB(A) vid spårtrafik och 55-60 dB(A) vid busstrafik.

Enligt bullerutredningen kommer maximala ljudnivåer att överstiga 75 dB(A) beräknat 2 meter över mark vid Dag Hammarskjölds väg, Ulleråkersvägen och kollektivtrafikstråket. För maximala nivåer har dock inga bullerberäkningar för fasader gjorts.

Planförslaget ställer krav på att byggnader i huvudsak ska placeras i kvarterets ytterkanter så att byggnaderna avskärmar bostadsgården från trafikbuller på omkringliggande gator. Det ställs också krav på att byggnader ska utformas så att lägenheter i huvudsak är genomgående och bostadsrum kan orienteras mot en gårdssida med god ljudmiljö. Vad god ljudmiljö innebär förtydligas inte. När det gäller punkthusen kan den avskärmade effekten med ljuddämpad sida bli svår att uppnå och där bör bulleravskärmning integreras i fasaden.

Planerad förskolegård kan också anordnas i ett kvarter som avskärmar buller och bedöms därmed klara 55 dBA ekvivalent nivå som är praxis för skolgård (MÖD M238-00).

Miljö kvalitetsbedömningens samlade bedömning på bullersituationen är att detaljplaneförslaget kommer leda till stora negativa konsekvenser.

Planen begränsar användningen av kvarteren närmast den mest trafikerade gatan, Dag Hammarskjölds väg, till att inte tillåta förskola/grundskola (S2). Mobilitetsstrategin för Ulleråker som bland annat syftar till att minimera bilrörelserna inom området, kan ge positiva effekter för både bullernivåer och luftkvalitet inne i området men kommer troligen inte påverka de belastningar som Dag Hammarskjöldsväg orsakar. Utformningen av gaturum, innergårdar och placering av vegetation bör anpassas för att minska risken för påverkan av luftföroreningar.

En luftkvalitetsutredning gjordes i programskedet. Beräkningarna som har utförts visar att miljö kvalitetsnormerna för partiklar (PM_{10}) och kvävedioxid (NO_2) luft klaras inom detaljplaneområdet (prognosåret 2030).

Miljö kvalitetsnormer är värden som med hänsyn till människors hälsa inte får överskridas. Normen för dygnsmedelvärde för partiklar (PM_{10}) är 50 mikrogram per kubikmeter luft ($\mu g/m^3$) och årsmedelvärdet är 40 $\mu g/m^3$. För kvävedioxid är miljö kvalitetsnormen för dygnsmedelvärdet 60 $\mu g/m^3$, årsmedelvärdet 40 $\mu g/m^3$ och 90 $\mu g/m^3$ som timmedelvärde.¹

För att uppnå en god bebyggd miljö och ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande är det viktigt att styra mot miljö kvalitetsmålen som ska vara uppnådda 2020.

Rikt värdena i det nationella miljö målet *Frisk luft* är satta med hänsyn till känsliga grupper och innebär:

- att halten av partiklar (PM_{10}) inte överstiger 15 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde eller 30 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett dygnsmedelvärde.
- att halten av kvävedioxid inte överstiger 20 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde eller 60 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett timmedelvärde.

Någon bedömning av om miljö kvalitetsmålet *Frisk lufts* rikt värden kommer kunna uppnås finns inte i vare sig planbeskrivningen eller miljö kvalitetsbedömningen.

Kollektivtrafikstråket dimensioneras och planläggs för att i framtiden kunna rymma spårbunden trafik. Spårbunden trafik kan ge upphov till vibrationer. Planbeskrivningen anger att Trafikverkets riktlinjer *Buller och vibrationer från trafik på väg och järnväg* ska vara vägledande vid bostadsbyggande. För bostäder anges en maximal vibrationsnivå på 0,4 mm/s

¹ Norm värden för timmar och dygn är percentiler vilket innebär att värden får överskridas ett antal tillfällen per år.

vägd RMS inomhus i riktlinjerna. Det finns ingen planbestämmelse som reglerar detta i plankartan.

Naturvärden

Naturmiljön i detaljplaneområdet karakteriseras av tallskog men även blandskog, ädellövskog, åsbarrskog och parkmark. Inom Ulleråker har ett stort antal träd pekats ut som särskilt skyddsvärda. Av dessa är ca 700 tallar med en stamomkrets på över 200 cm, vilket är unikt i Sverige. De äldsta tallarna är över 350 år gamla. Inom Ulleråker finns också ett stort antal rödlistade arter och flera fridlysta arter. Sammanlagt har hela området bedömts hysa mycket höga naturvärden. Särskilt bevarandevärt är tallnätverket som utgör ett habitat för ett flertal rödlistade arter. Uppsala kommun har pekat ut nätverket i Ulleråker och Kronparken som sådana habitat som särskilt utmärkande för stadens park- och naturmiljöer. Områden är särskilt viktiga för spridningsmöjligheten i Uppsalas ekologiska landskapssamband av gamla tallbestånd.

I arbetet med den fördjupade översiktsplanen för *Södra staden* har kommunen tagit ett övergripande grepp kring att bevara gröna stråk och spridningsvägar för bland annat tallnätverket. Man har även föreslagit att stora delar av Kronparken ska bli naturreservat och på så sett kompensera de förluster som sker när Ulleråker exploateras.

För att kunna bygga de nya kvarteren inom planområdet kommer en mycket stor andel av träden i området att fällas. Planförslaget reglerar att en viss grönytefaktor ska uppnås på kvartersmark. Att spara träd på bostadsgårdar och förgårdsmark kan vara ett effektivt sätt att uppnå grönytefaktorn. Det finns också möjlighet att spara träd inom allmän plats. Längs Dag Hammarskjölds väg avsätts en bård av vegetation med hänsyn till kulturmiljön. Planbestämmelser införs i syfte att spara träd inom området och innebär även krav på nyplantering för att trygga upplevelsen av skogsmiljö längs vägen över tid.

Solinstrålning och lokalklimat

Den föreslagna höjdsalkan i planområdet med byggnader i upp till 14 våningar ger en större skuggbildning än mer vanligt förekommande bostadskvarter i Uppsala i 6–7 våningar. Det innebär att bostadsgårdar blir skuggade under en stor del av dagen. Studier av kvarteren har fokuserat på att bostädernas fasader kan vara solbelysta under någon del av dagen och att bostäder får dagsljus. Planens krav på i huvudsak genomgående lägenheter för att klara en god ljudmiljö bidrar också till goda ljusförhållanden i lägenheterna.

För att säkerställa att det finns förutsättningar för en solbelyst förskolegård inom kvarteret Vinghästen reglerar planen byggnaders höjder och utbredning och att mark inte får bebyggas. Om förskolegården placeras i norra delen av kvarteret blir gården solbelyst mitt på dagen under perioden mars-september. Det är viktigt att förskolegården har tillgång till både sol och skugga.

Markföroreningar

En miljöteknisk markundersökning har gjorts inom planområdet. Resultaten av provtagningarna påvisade ingen förekomst av föroreningar i jordlagren. I en punkt påträffades

kobolt och nickel i halter strax över riktvärdena för så kallad känslig markanvändning, KM. Detta har visat sig förekomma på ett flertal platser i lerlager i Uppland. Marken bedöms inte vara förorenad och inga föroreningar hindrar därmed uppförande av bebyggelse inom detaljplaneområdet.

Huvuddelen av asfaltproverna från den cykelväg som idag går på den gamla banvallen innehöll ingen, eller bara spår, av tjära (PAH). Ett av proverna inom centrala Ulleråker innehöll så höga PAH-halter att asfalten inte kan återanvändas. Om den asfalterade cykelbanan inom detaljplanen kommer att brytas upp, bör tjärasfaltens utbredning avgränsas och klassificeras för rätt omhändertagande.

Förskola

I den sydöstra delen av planområdet planeras det för en förskola som bör kunna rymma fyra avdelningar. Gårdsmiljön kommer att användas både till bostadsgård och förskolegård och kommer kunna inhägnas. Utrymmet för förskolegården är beräknat till 20 m²/barn. Solstudier visar att gården bör placeras i den norra delen av kvarteret för att kunna skapa en god utemiljö. För att täcka det behov av förskoleplatser som bostadsbebyggelsen inom planområdet beräknas generera skulle ytterligare förskolelokaler behöva etableras i takt med bostadsbyggandet. Nya skolor och förskolor i Ulleråker planeras utanför detta planområde, men tidpunkten för genomförandet av dessa skoltomer är ännu inte bestämd. För att skapa möjligheter till förskoleplatser under områdets etappvisa utbyggnad bör förskolelokaler kunna prövas som tidsbegränsad verksamhet i bottenvåningar som är avsedda för centrumändamål.

Nämndens synpunkter på planprogrammet för Ulleråker

I samband med samrådsprocessen för planprogrammet för Ulleråker framförde nämnden att det skulle finnas en riskanalys för grundvattenskyddet i både byggfas och driftsfas. Nämnden efterfrågade även en beskrivning av ansvar och genomförande för den kontroll av grundvattnet som ska upprättas för hela området.

Nämnden hade även synpunkter på buller och luftsituationen i området och påpekade en diskrepans mellan *Södra stadens* och *planprogrammet för Ulleråker* när det gäller acceptansen för höga buller nivåer och sämre luftkvalitet. Nämnden framhöll att förhållningssättet inom Ulleråker bör ligga i linje med *Södra Stadens* strategi för hållbarhet.

Anna Axelsson
miljödirektör

Bilagor

1. Yttrande över detaljplan för centrala Ulleråker, samråd
2. Plankarta och illustrationsplan för centrala Ulleråker.

Handläggare
Emilia Hammer
018-727 43 20

Datum
2016-08-17

Diarienummer
2016-003362- PL

Plan- och byggnadsnämnden

Yttrande över detaljplan för centrala Ulleråker, samråd

Remiss från plan- och byggnadsnämnden , dnr. 2015-002223 Remisstid: 2 september 2016

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har följande synpunkter på detaljplanen för centrala Ulleråker.

Detaljplaneområdet ligger delvis inom randområdet för åsen som är Uppsalas grundvattentäkt. Det är av yttersta vikt att påverkan på grundvattnet minimeras och att inte grundvattentäkten förorenas. Samtidigt ska utbyggnaden inte heller påverka möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för Fyrisån. Att dagvattenfrågan hanteras på ett säkert, robust och långsiktigt sätt är därför avgörande för att nämnden ska ställa sig positiv till fortsatt planarbete.

Dagvattenhanteringen av förorenat dagvatten föreslås ske i täta system av robust kvalitet och under förutsättning att det är ett kommunalt huvudmannaskap för allt omhändertagande av förorenat dagvatten så ställer sig nämnden positivt till förslaget. Det är avgörande med ett långsiktigt ansvarstagande av ett dagvattensystem i ett så känsligt område.

I planen anges att avloppet från garaget som planeras inom zon 1 ska ledas till dagvattendamm för rening. Garaget bör i första hand vara avloppslöst. Utan avlopp riskerar inga föroreningar från bilarna att nå recipienten via avloppet vilket är det bästa alternativet ur miljösynpunkt. I andra hand ska avloppet förses med oljeavskiljare eftersom det är lättare att rena ett smutsigare vatten än ett utspätt. Om avloppet från garaget går utan rening till dammen kommer oljeföroreningarna att spädas ut på vägen dels i ledningsnätet och dels i dammen. Därmed är det svårare att få en effektiv avskiljning och mera föroreningar riskerar att nå recipienten.

Det är av stor vikt att bevara naturmark i så stor utsträckning som möjligt och planera för parktyor mm. där regnvatten kan infiltrera och bidra till grundvattenbildningen. Sammantaget för området kommer mycket av den mark där grundvattenbildning sker idag att hårdgöras och därmed förhindra infiltration och återbildning av grundvatten. I underlagsdokumentet ”En hållbar vattenmiljö” beskrivs den minskade grundvattenbildningen i området som försumbar satt i proportion till hela åsen. Detta synsätt inte är långsiktigt hållbart. Åsen bör ses som en helhet och så långt som det är möjligt bör de områden där grundvattenbildning sker idag bevaras.

Nämnden vill att det förtydligas hur haltökningen av zink i Fyrisån efter exploatering har beräknats i dagvattenutredningen. Vattenmyndigheten har bedömt att miljökvalitetsnormen för zink överskrids i Fyrisån och det underlag som har presenterats i samband med planarbetet i Ulleråker stämmer inte överrens med Vattenmyndighetens bedömningsgrunder. Nämnden anser att det är vattenmyndighetens bedömning som ska gälla.

I dagvattenutredningen för centrala Ulleråker beskrivs att en släckvattenzon ska finnas utmed fasaderna mot randområdet. Det finns en planbestämmelse som reglerar det (b_1) men den saknas på kvarteret Livsglädjen och Kappåkingen. Nämnden bedömer att det bör finnas på samtliga fasader mot randområdet.

Nämnden avstyrker att de mest bullerutsatta delarna av byggnaden mot Dag Hammarsköldsväg ska användas för bostäder och förordar att de delarna av huset istället bör utgöras av lokaler för olika typer av verksamheter.

Den samlade ljudmiljön i området är inte god och det kommer att krävas ordentligt bullerskyddade åtgärder vid källan och vid fasaderna för att klara ekvivalent på 30 dBA och max på 45 dBA inomhus.

Det bör förtydligas i planbestämmelsen som reglerar ljudmiljön (f_4) vad god ljudmiljö innebär och kompletteras med en planbestämmelse som reglerar vibrationer. Spårbunden trafik kan ge upphov till vibrationer men även störningar i form av gnissel eller ljud från växlar och utrop. Någon beräkning av eventuella framtida störningar från spårbundentrafik har inte utretts utan kommer göras om det blir aktuellt enligt planbeskrivningen. Enligt Boverket är förnimmelsegränsen för vibrationer mellan 0,1 och 0,3 mm/sekund och Naturvårdsverket anser att det bör eftersträvas att 0,4 mm/s inte överskrids i utrymmen där människor vistas stadigvarande. Det bör därför införas en planbestämmelse som säkerställer att 0,4 mm/s inte överskrids i bostadshusen och i förskolan.

Luftkvaliteten har inte beskrivits eller utretts på ett tillräckligt sätt. Det anges att miljökvalitetsnormerna kommer att klaras för partiklar (PM_{10}) och kvävedioxid (NO_2) men det saknas beskrivning av hur man strävar mot att uppnå miljökvalitetsmålet *Frisk Luft*.

Miljökvalitetsnormer är värden som med hänsyn till människors hälsa inte får överskridas. Normen för dygnsmedelvärde för partiklar (PM_{10}) är 50 mikrogram per kubikmeter luft ($\mu g/m^3$) och årsmedelvärdet är 40 $\mu g/m^3$. För kvävedioxid (NO_2) är miljökvalitetsnormen för dygnsmedelvärdet 60 $\mu g/m^3$, årsmedelvärdet 40 $\mu g/m^3$ och 90 $\mu g/m^3$ som timmedelvärde.²

Nämnden anser att miljökvalitetsmålen ska vara styrande i kommunens planering för att åstadkomma en god bebyggd miljö för kommande generationer och ett långsiktigt hållbart samhällsbyggande.

² Normvärden för timmar och dygn är percentiler vilket innebär att värden får överskridas ett antal tillfällen per år.

Riktvärdena i det nationella miljömålet *Frisk luft* är satta med hänsyn till känsliga grupper och innebär:

- att halten av partiklar (PM₁₀) inte överstiger 15 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde eller 30 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett dygnsmedelvärde.
- att halten av kvävedioxid inte överstiger 20 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde eller 60 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett timmedelvärde.

Tidsgränsen för att uppnå miljökvalitetsmålet är satt till 2020 och i förhållande till när planen kommer att aktualiseras är det inte ett avlägset datum. När det gäller den planerade förskolans utomhusmiljö finns det domar som visar att det inte räcker att miljökvalitetsnormerna uppnås, acceptabla nivåer vid förskolor ligger under normen³.

Det behöver utredas noggrannare var alternativa placeringar av tillfälliga förskolelokaler kan ske. I planbeskrivningen anges att det kan bli aktuellt att förskolelokaler prövas som tidsbegränsad verksamhet i bottenvåningar som är avsedda för centrumändamål. Det bör då säkerställas att de lokalerna inte utsätts för höga bullernivåer eller dålig luftkvalitet och beskrivas hur möjligheterna till gård tillgodoses.

Om markföroreningar påträffas inom planområdet ska det anmälas till miljöförvaltningen. Dagvattenanläggningar för omhändertagande av dagvatten från planområdet ska anmälas till miljöförvaltningen eftersom dagvatten från planbelagda områden är att betrakta som ett avloppsvatten enligt miljöbalken.

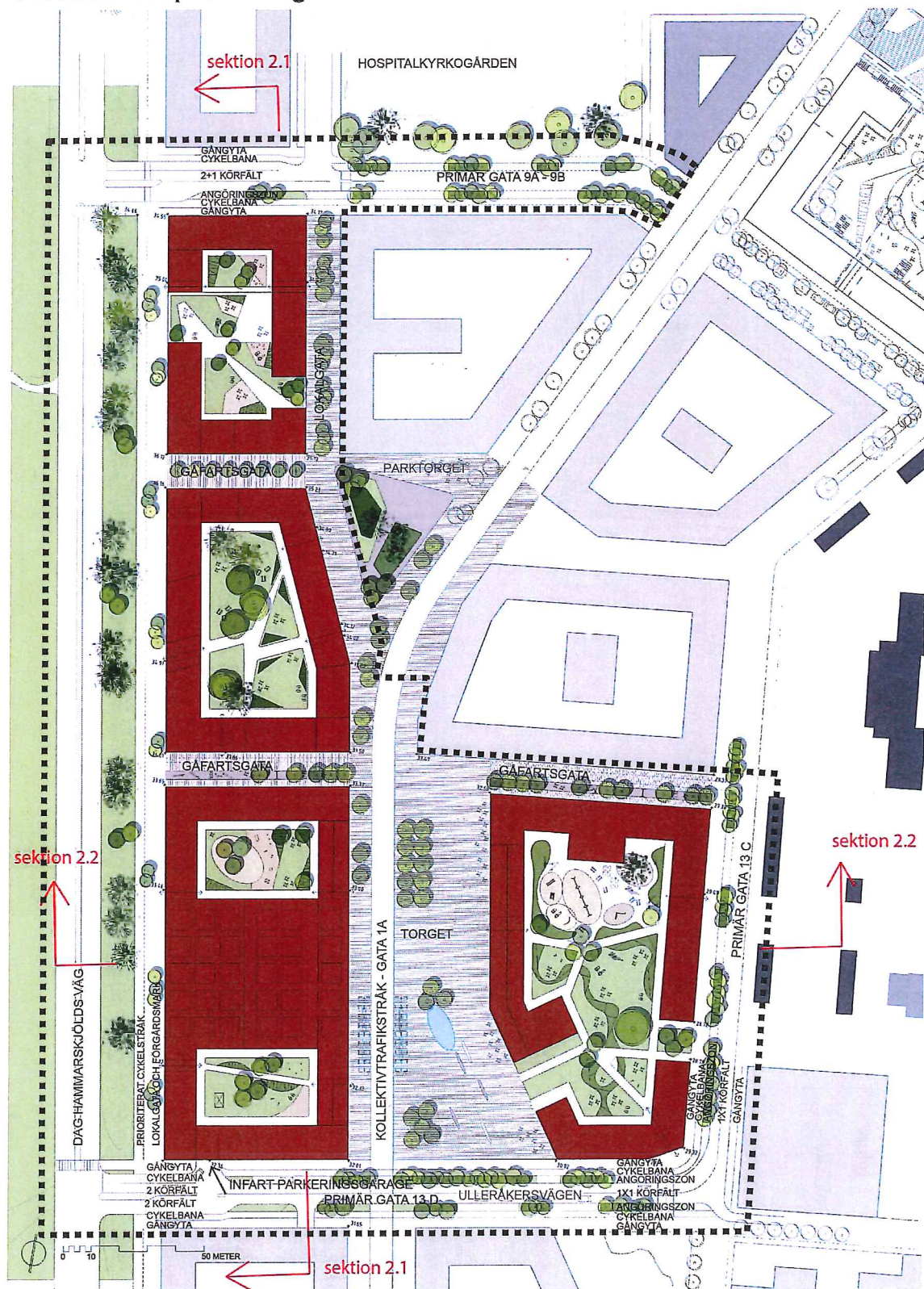
För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Anna Axelsson
miljödirektör

³ MÖD 2011:26

Översikt över planförslaget

Illustrationsplan som visar en möjlig bebyggelse inom planområdet. Föreslagna byggnader är roströda. Den bebyggelse som ingår i planprogrammets stadsbyggnadsstruktur är grå, och befintliga byggnader i anslutning till planområdet är mörkgrå. Illustration: Sweco.

